

Comentariul operei Amintiri din copilărie scrisa de Ion Creanga - a doua parte

O serie de formule de legatura intre un episod si altul are chiar aceasta functie: "D-apoi cu mos Chiorpec ciubotarul..." , "D-apoi cu smantanitul oalelor ce calamandros faceam", "intocmai dupa cea cu ciresese vine alta la rand" etc. Reiese ca acest roman memorialistic se constituie dintr-o succesiune de episoade a caror ordine e dictata de fluxul memoriei afective, intre ele neexistand o delimitare stricta. Procedeele sunt al povestirii in lant, cu respectarea, in linii mari, a cronologiei evenimentelor.

La randul lor, acestea sunt organizate in patru capitole, fiecare oglindind un anumit moment biografic. E semnificativ ca primul capitol ni-l prezinta pe Nica la intaiul sau contact cu scoala, iar ultimul e dedicat plecarii la lasi in vederea continuarii studiilor, fiecare oglindind un anumit moment biografic. Intre ele sunt aglomerate o sumedenie de intamplari fiecare jucand rolul ei in formarea caracterului a personajului.

Incet-incet, sfera de cunoastere se lărgeste, copilul ia in stapanire lumea prin morala pe care fiecare patanie noua i-o impune, astfel ca, intre Nica de la inceputul cartii si cel de la sfarsitul ei, exista o deosebire vizibila. Accentul cade insa pe ideea de scoala al carei rol formativ este esential. E si motivul pentru care "Amintirile..." se deschid si se inchid cu aceasta imagine.

Faptul ca dintre personaje cel mai bine conturat e Smaranda, mama intransigenta ce tine mortis ca fiul sa se dedice invataturii, comporta si el aceeași explicatie. Pe acest plan, Nica e creatia exclusiva a mamei. Invatatura devine restul vietii lui, iar anii de scoala - itinerariul spre cunoastere.

Plecarea la Brosteni echivaleaza ca si pentru Harap-Alb, cu o aventura in necunoscut, de aceea pregatirea pentru drum se desfasoara dupa un anumit ritual ce marcheaza insemnatatea calatoriei, intamplari si primejdii neprevazute il asalteaza caderea in Ozana, tunsul pletelor, asezarea in gazda la Irinuca, raia, daramarea bojdeucii, fuga cu pluta pe Bistrita Humulestii raman totdeauna elementul de referinta revenirea in sat semnificand urmarirea unui destin ca proiectie a universului natal. Copilul simte ca radacinile lui sunt aici, ca se identifica cu pamantul si cu oamenii lui ("O bucata de huma insufletita din Humulesti"), de aceea incearca sa respinga tentativele mamei de a-l rupe de vatra intamplarile, rememorate din perspectiva omului matur, intereseaza doar in masura in care i-au dat o imagine asupra lumii, imbogatindu-i experienta.